

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **Global Holding, a. s.**, se sídlem Biskupský dvůr 2095/8, Praha 1, zast. Mgr. Jakubem Hajdučíkem, advokátem se sídlem Sluneční nám. 14, Praha 5, proti žalovanému: **Finanční úřad pro hlavní město Prahu,** se sídlem Štěpánská 28, Praha 1, proti nezákonnému zásahu žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 8. 2013, č. j. 9 A 43/2013 - 36,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 8. 2013, č. j. 9 A 43/2013 - 36, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného usnesení městského soudu, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti namítanému nezákonnému zásahu žalovaného, který spočíval v provádění daňové kontroly u stěžovatele ve věci daně z přidané hodnoty za 3. čtvrtletí roku 2012. Městský soud žalobu odmítnul s poukazem na § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), neboť ve věci nejsou splněny podmínky řízení a tento nedostatek nebyl přes výzvu odstraněn.

Žaloba datovaná dnem 13. 3. 2013 byla odeslána z datové schránky Auditorské a daňové kanceláře s. r. o. K žalobě byla připojena plná moc datovaná dnem 20. 11. 2012, v níž žalobce zmocnil Auditorskou a daňovou kancelář s. r. o., aby ho zastupovala. Tato plná moc však postrádala podpis žalobce. Proto městský soud jmenovanou společnost přípisem ze dne 3. 4. 2013, č. j. 9 A 43/2013 - 21, vyzval, aby ve lhůtě sedmi dnů od doručení výzvy zaslala soudu originál plné moci prokazující její zmocnění zastupovat žalobce, která bude opatřena podpisem zmocnitele, jinak bude nutno žalobu odmítnout.

V reakci na tuto výzvu byla soudu dne 8. 4. 2013 z datové schránky žalobce a dne 9. 4. 2013 z datové schránky Mgr. Jakuba Hajdučíka doručena plná moc ze dne 8. 4. 2013, v níž žalobce zmocňuje společnost Advokátní daňová kancelář Hajdučík, s. r. o., k zastupování ve věci uvedené žaloby. Tato plná moc opět postrádala podpis zmocnitele. Dne 21. 5. 2013 byla soudu z datové schránky společnosti Auditorská a daňová kancelář s. r. o. doručena změna žaloby datovaná dnem 21. 5. 2013. V uvedeném podání je jako zástupce žalobce uvedena společnost Auditorská a daňová kancelář s. r. o. Vzhledem k tomu, že společnost Auditorská a daňová kancelář s. r. o. přes výzvu nesplnila povinnost předložit podepsanou plnou moc, která ji opravňuje zastupovat žalobce, dospěl městský soud, že chybí podmínka řízení, pro kterou nelze v řízení pokračovat.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., namítá tedy nezákonnost odmítnutí žaloby.

Stěžovatel uvádí, že plná moc je jednostranný právní úkon zmocnitele, kterým deklaruje vůči třetí osobě, že zmocnil jinou osobu k zastupování. Plná moc nemá zachycovat vzájemný projev vůle dvou stran, ale je pouze deklarací zmocnitele, že došlo ke vzniku právního vztahu. Pokud tedy zaslal plnou moc zvlášť žalobce a zvlášť Advokátní daňová kancelář Hajdučík, s. r. o., pak je v součtu těchto skutečností zřejmé, že žalobce a uvedená společnost deklarují, že jde mezi nimi o vztah zastupovaného a zástupce. Oba poslali plné moci bez svého podpisu, ale s ohledem na skutečnost, že plné moci byly zaslány do datové schránky soudu, je třeba vyjít z toho, že takový úkon má stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný (§ 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů).

Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby zdejší soud usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, stěžovatel je zastoupen advokátem a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Důvodnost kasační stížnosti pak zdejší soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

Kasační soud musí především poukázat na vadu řízení před městským soudem, která sice není výslovně namítána, ale je třeba k ní přihlížet podle § 109 odst. 4 s. ř. s. *ex offo*. Jak uvedl zdejší soud v rozsudku ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS, je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem, k nimž je třeba přihlížet z úřední povinnosti.

Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud podání

usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.

Výzvu k odstranění vad tak dle shora citovaného ustanovení musí vydat předseda senátu ve formě usnesení (na rozdíl od některých jiných výzev, např. výzvy dle § 34 odst. 2 s. ř. s., pro kterou forma není předepsána). Zákon tedy výslovně předepisuje formu, v jaké je nutno uvedenou výzvu vydat. Na dodržení formy tak je nutno bezvýhradně trvat, resp. nelze spojit nepříznivé právní následky s tím, pokud forma není dodržena.

Lpění na tom, aby výzva dle § 37 odst. 5 s. ř. s. byla vydána v podobě usnesení, není formalismem, ale má i konkrétní právní důsledky. Usnesení dle § 37 odst. 5 s. ř. s. je totiž usnesením, jímž se ukládá povinnost, a je proto nutno je odůvodnit (§ 55 s. ř. s.). Na usnesení se podle § 55 odst. 5 s. ř. s. přiměřeně použijí ustanovení o rozsudku (§ 54 s. ř. s.). Z toho vyplývá, že výzva ve formě usnesení je silnější garancí procesního postavení účastníka než výzva ve formě pouhého přípisu, na který nejsou zákonem kladeny zvláštní nároky.

Jak plyne z rozhodnutí rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 - 56, publ. pod č. 534/2005 Sb. NSS, odstraňuje-li soud vady žaloby, potom musí žalobce vždy k odstranění těchto vad usnesením vyzvat, stanovit mu k jejich odstranění přiměřenou lhůtu a poučit jej jednak o následcích nesplnění této výzvy a jednak o tom, jak má vadu odstranit. Toto poučení přitom musí být konkrétní a diferencované v závislosti na individuální charakteristice žalobce, vůči němuž směřuje. V opačném případě soud zasáhne do práva účastníka na přístup k soudu.

Také v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2008, č. j. 9 As 30/2008 - 69, www.nssoud.cz, je uvedeno, že odstranitelné vady, pro které není možno v řízení dále pokračovat, není možno odstranit jinak než usnesením podle § 37 odst. 5 s. ř. s., v němž krajský soud navrhovatele srozumitelně a určitě vyzve k doplnění podání v rozsahu uvedeném ve výroku tohoto usnesení, stanoví mu k tomu přiměřenou lhůtu a zároveň jej poučí, že nebude-li výzvě soudu ve stanovené lhůtě vyhověno, soud podání podle citovaného ustanovení s. ř. s. odmítne.

V daném případě byla ovšem výzva k odstranění vad podání (č. l. 21 soudního spisu) koncipována jako prostý přípis. Přestože byla výzva vydána předsedkyní senátu (jakkoliv chybí její podpis) a obsahuje poučení, že nevyhovění bude mít za následek odmítnutí žaloby, je evidentní, že ve formě usnesení vydána nebyla, a nesplňuje tak požadavky definované v § 37 odst. 5 s. ř. s.

S městským soudem se pak nelze zcela ztotožnit ani v hodnocení později předložených plných mocí, které stěžovatel udělil Advokátní daňové kanceláři Hajdučík, s. r. o. Ty totiž nejsou podstatné z toho hlediska, zda žalobu a její doplnění podala jménem stěžovatele osoba oprávněná jej zastupovat, tj. Auditorská daňová kancelář s. r. o. Nová výzva, vydaná již ve formě usnesení, proto musí směřovat k odstranění pochybností ohledně toho, zda žaloba a její doplnění byly podány osobou k tomu oprávněnou na základě plné moci, neboť – a zde nic nenamítá ani stěžovatel – plná moc ze dne 20. 11. 2012 neobsahuje stěžovatelův podpis. Reakcí na výzvu soudu směřující k odstranění nedostatku

doložení zastoupení může být i to, že účastník řízení (stěžovatel) opatří žalobu svým podpisem. Tím sice neprokáže, že je v řízení zastoupen označeným zmocněncem (a proto se na něj bude pohlížet jako na nezastoupeného), avšak zabrání tomu, aby soud žalobu odmítl (není-li zde jiných vad, stane se žaloba projednatelnou i bez účasti údajného zmocněnce účastníka). Stejné účinky jako to, že účastník řízení připojí svůj podpis přímo na příslušnou žalobu, má se zřetelem ke sledovanému účelu i to, že se s touto žalobou podepsaným podáním ztotožní, jinak řečeno, že učiní podání, v němž vadu původního podání zhojí (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2001, sp. zn. 29 Cdo 2352/2000, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 3, ročník 2002, pod číslem 60, str. 253). V usnesení ze dne 21. 5. 1996, sp. zn. 2 Cdon 137/96 (uveřejněném v časopise Soudní judikatura č. 4, ročník 1997, pod číslem 32, str. 88), Nejvyšší soud dokonce uvedl, že nedostatek podmínky řízení spočívající v absenci právně účinné plné moci lze „*odstranit dodatečným předložením plné moci, resp. plné moci, dokládající zastoupení - právně regulérní - jinou osobou (např. advokátem), která dříve učiněné úkony prohlásí za vlastní.*“

Zároveň soud připomíná závěry svého rozhodnutí ze dne 17. 2. 2012, č. j. 8 As 89/2011 - 31, www.nssoud.cz, že úkon učiněný prostřednictvím datové schránky osobou oprávněnou či osobou pověřenou, která doložila své pověření, má podle § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, proto nemusí být podepsaný elektronickým podpisem ve smyslu zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, ani jej není třeba potvrzovat písemným podáním shodného obsahu či předložením jeho originálu dle § 37 odst. 2 věty druhé s. ř. s.

Pokud pak jde o skutečnost, že žalobce měl být v řízení před městským soudem zastoupen právnickou osobou, poukazuje zdejší soud na své rozhodnutí ze dne 6. 8. 2010, č. j. 5 Afs 12/2010 - 80, publ. pod č. 2132/2010 Sb. NSS. Z něj plyne, že umožňuje-li výslovně zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, aby tyto služby poskytovaly i k tomu určené právnické osoby, nelze vykládat § 35 odst. 2 s. ř. s. *stricto sensu* tak, že pojem „osoba“ je třeba redukovat toliko na osoby fyzické – daňové poradce. V řízení o žalobě může být žalobce zastoupen na základě plné moci nejen daňovým poradcem, ale i obchodní společností, popř. družstvem, vykonávající daňové poradenství dle § 3 odst. 6 vposled citovaného zákona.

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedených důvodů dospěl k již předestřenému závěru, že vydání výzvy podle § 37 odst. 5 s. ř. s. v jiné formě než předepsané, je vadou řízení před soudem, pokud soud následně dospěl k závěru, že žalobu je třeba odmítnout pro nesplnění nadepsané výzvy. Odmítnutí žaloby pak je nezákonné a je naplněn důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Proto kasační soud musel napadené usnesení zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s. věta první před středníkem).

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského (městského) soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti městský soud rozhodne v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. listopadu 2013

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu